

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi a ocena oddziaływania na środowisko

2016-12-08

W ostatnim czasie pojawiły się liczne wątpliwości dotyczące uwzględniania kwestii związanych z historycznym zanieczyszczeniem powierzchni ziemi na etapie prowadzenia postępowań z zakresu oceny oddziaływania na środowisko. Warto więc wyjaśnić te zagadnienia.

Opinie dotyczące przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, postanowienia uzgadniające warunki realizacji przedsięwzięcia, a także decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydawane są na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Takie postępowania prowadzone są na bardzo wczesnym etapie planowania inwestycji. Inwestor, występując do regionalnego dyrektora ochrony środowiska o opinię związaną z przeprowadzeniem oceny oddziaływania na środowisko, uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia bądź decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach nie musi posiadać prawa własności do danego terenu.

Te rozstrzygnięcia wydawane są dla planowanych przedsięwzięć. Mają na celu ocenę czy i w jaki sposób planowane przedsięwzięcie będzie oddziaływało na środowisko oraz, w określonych przypadkach, wskazanie środków minimalizujących, których realizacja zapewni dotrzymanie standardów jakości środowiska. Uzyskanie takiego rozstrzygnięcia nie zwalnia władającego powierzchnią ziemi z obowiązku przestrzegania innych przepisów prawa, w tym m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska. A zatem niezależnie od wyniku postępowania z zakresu oceny oddziaływania na środowisko, władający powierzchnią ziemi w przypadku stwierdzenia historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, ma obowiązek ustalenia planu remediacji z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i przeprowadzenia prac zmierzających do skutecznego oczyszczenia terenu.

Jednocześnie wydając rozstrzygnięcia z zakresu oceny oddziaływania na środowisko, regionalny dyrektor ochrony środowiska w ramach postępowania nie może rozstrzygać kwestii uregulowanych odrębnymi przepisami powszechnie obowiązującego prawa np. ustawy Prawo ochrony środowiska. Przepisy te dotyczą każdego, w każdych warunkach, niezależnie od indywidualnych rozstrzygnięć administracyjnych.

Nowelizacja ustawy Prawo ochrony środowiska dokonana we wrześniu 2014 r. wprowadziła pojęcie historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz remediacji historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Zgodnie z zapisami ustawy władający powierzchnią ziemi (właściciel nieruchomości lub podmiot ujawniony jako władający w ewidencji gruntów i budynków) w przypadku stwierdzenia historycznego zanieczyszczenia ziemi na swoim terenie zobowiązany jest do przeprowadzenia remediacji czyli np. usunięcia lub zmniejszenia ilości substancji powodujących ryzyko w taki sposób, aby teren zanieczyszczony był bezpieczny dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Działanie takie powinno być poprzedzone badaniami terenu zrealizowanymi przez akredytowaną jednostkę. Właściciel nieruchomości w oparciu o informacje o charakterze, skali, rodzaju historycznego zanieczyszczenia zobowiązany jest do opracowania projektu planu remediacji i jego ustalenia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustala plan remediacji po analizie przedstawionej dokumentacji. W decyzji określany jest m.in.:

- teren, na którym są planowane do wykonania prace remediacyjne;
- nazwy substancji powodujących ryzyko, ich wartość oraz poziom, do którego doprowadzi remediacja;
- sposób prowadzenia remediacji;
- termin rozpoczęcia i zakończenia remediacji;
- sposób potwierdzenia przeprowadzonych prac i ich efektów.

W obecnym stanie prawnym regionalny dyrektor ochrony środowiska ma kompetencje jedynie w zakresie ustalenia planu remediacji powierzchni ziemi. Nie jest odpowiedzialny za właściwe zabezpieczenie terenu czyli np. zapobieganie uciążliwościom zapachowym, za które odpowiadają inne podmioty, jak np. władający terenem lub firma wykonująca prace remediacyjne na jego zlecenie.

